

NÜKLEERE NOTER ONAYI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), randevu talebine yanıt veremeyerek nükleer enerji yasasını Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün onaylamasına 21 Kasım 2007 tarihinde yaptığı basın açıklamasıyla tepki gösterdi.

Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun'un TBMM'de yeniden görüşülerek kabul edildiği gün Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'den Oda görüşlerini iletmek üzere randevu talep edildiği kaydedilen açıklamada, şöyle denildi:

"Ne yazık ki AKP'nin genel seçim, Anayasa değişikliği, muhtıra, referandum gibi tüm süreçleri göz önüne alarak ısrarla Çankaya Köşkü'ne taşıdığı Sayın Abdullah Gül, Anayasal temele sahip kamu tüzel kişiliğine haiz bir meslek örgütü olan Elektrik Mühendisleri Odası'nın görüşlerini dinlemeyi dahi istememiştir. Cumhurbaşkanı olarak Çankaya'ya çıktığı ilk dönemde Köşkü'nün kapılarını 'halka açtığı' için övgüler gören Sayın Cumhurbaşkanı'nın 'halkı yalnızca ziyaretçi/seyirci olarak istediği, halkın yönetime katılma talepleri bir tarafa görüşlerini dahi kayda değer bulmadığı' bugün ortaya çıkmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanı'nın günlük programlarına bakıldığında da "tercihi" açıkça görülmektedir. Cumhurbaşkanı, TÜSİAD'dan sanayi ve ticaret odalarına, hatta yabancı ülkelerin işveren konfederasyonlarına varıncaya kadar görüşme taleplerini kabul etmekte, ancak kendi ülkesinin elektrik mühendislerinin üye olduğu meslek örgütünün randevu talebine yanıt dahi vermemektedir."

Açıklamada, 10. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Anayasa'ya ve kamu yararına aykırılıklar olduğu için kısmen veto ettiği yasanın, hükümet tarafından TBMM'de veto edilmeyen maddeler de dahil olmak üzere neredeyse yeni baştan yapıldığına dikkat çekilerek, "Bu durum söz konusu yasanın daha önceki halinin yetersizliğinin kabulü anlamına geldiği gibi aynı zamanda yeni yasanın da en baştan değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır" denildi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün "yasayı incelemek için gerekli olan süresini bile kullanmadan bir haftalık sürede noter hızıyla onay verdiği" belirtilen açıklamada, yasada 10. Cumhurbaşkanı tarafından işaret edilen Anayasa'ya aykırılıkların dahi düzeltilmediğine dikkat çekildi.

Yeni yasa yapılırken AKP Hükümeti'nin, meslek odaları, demokratik kitle örgütleri, akademisyenlerin görüşlerini almadığı, bu tutumun Cumhurbaşkanı tarafından da sürdürüldüğü kaydedilen açıklamada, "Demokratik yönetim anlayışı açısından, icra kurumları arasındaki uyumsuzluk kadar alınan kararları sorgulama yeteneğini yok eden bağımlılık anlamına gelebilecek uyum da ciddi tehdit oluşturmaktadır" uyarısı yapıldı. Yasaya ilişkin noter hızıyla işlemler yapılmasının "nükleer enerji gerekliliğini tartışmak bir yana büyük boşluklar, kamu yararına ve Anayasa'ya aykırı düzenlemelere" neden olduğu ifade edilen açıklamada, şöyle denildi:

"Kaldı ki, nükleer enerji gibi ülke geleceğini ve bireylerin yaşamlarını doğrudan ilgilendiren, teknik ve ekonomik gerçeklerle açıklanamayacak böylesi siyasal bir tercihin, dünya örneklerinde olduğu gibi referanduma kadar uzanan bir süreç gerektirdiği açıktır. Söz konusu yasa ise TBMM'de oy kullanılan 235 milletvekilinden 219'unun evet oyuyla kabul edilmiş, yani milletvekillerinin yarısı bile onay vermemiştir."

EMO'nun Yasa'ya İlişkin İtirazları

Basın açıklamasında, Oda'nın nükleer yasaya ilişkin temel itirazları şöyle sıralandı:

"1- 10. Cumhurbaşkanı'nın kısmen veto ettiği yasa komisyonunda verilen önergelerle yeni baştan yapılmıştır. Ancak hükümet yasayı yeni tasarı olarak TBMM'ye sevk etmeyerek, söz konusu yasa üzerinde demokratik tartışma ortamı sağlanmasını engellemiştir.

2- Yasanın kabulü açısından da usule ilişkin önemli itirazlar bulunmaktadır. 10. Cumhurbaşkanı'nın veto ettiği maddeler dışında TBMM'de değişiklik yapılmasının Anayasa'ya aykırı olmasından, yapılan oylamada hile yapıldığına varıncaya kadar çeşitli iddialar söz konusudur.

3- Bu yıl ve gelecek yıllara ilişkin ciddi bir elektrik açığı tehlikesine karşı önlem almayan hükümet, 10-15 yıl sonra devreye girebilecek nükleer santral kurulumu konusunda her türlü keyfilige açık, her isteyene istediğini verme anlayışı güden 3'lü bir hukuk yapısı getirmektedir. Bu durum da kişiye özel düzenlemeler ve eşitsizlik yaratıcı unsurlar içermesi nedeniyle hukukun temel ilkelerine aykırılık oluşturmaktadır.

4- Nükleer santral kuracakların uyması gereken ölçütler kamuoyundan sır gibi saklanmaktadır. Yasada, bu ölçütler belirtilmediği gibi bu konulara ilişkin ikincil mevzuatın Resmi Gazete'de yayımlanmasına dair bir düzenleme dahi yapılmamıştır. Teknoloji seçimi, yakıt temini, güvenlik önlemleri gibi konularda yapılacak düzenlemeler hem yasama denetiminden hem de kamuoyundan gizlenmektedir.

5- Ülkemizde kurulacak nükleer santrallerden üretilecek elektriğin yurtdışına satışını yasaklamaya yönelik hiçbir düzenleme yapılmamıştır. Ülkemizde nükleer santral kurulması yoluyla AB ve Ortadoğu'nun enerji ihtiyacının karşılanmak istendiğine ilişkin ciddi bir endişe doğmuştur.

6- Kurulacak nükleer santrallara ilişkin ne kapasite, ne de elektrik fiyatına yönelik bir belirleme yer almaması, kamunun alım garantisini yoluyla ciddi zarara uğratılmasının önünü açmaktadır. Hükümet nükleer santrali özel sektör mü, kamu mu yapacak ona bile karar verememiş, çorba bir yasa hazırlamıştır.

7- Kamuoyuna yansıtılan ifadesiyle kamu-özel ortaklığı olarak nükleer santral kurulumuna ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmiştir. Ancak bu düzenleme özünde özelleştirme işlemine de açık olmasına karşın, bu konuda 10. Cumhurbaşkanı'nın Anayasa'ya aykırılık gerekçesi yok sayılarak gerekli düzenleme yapılmamıştır.

8- Kurulumu kadar pahalı olan atık ve sökülme maliyetlerinin kamuya yıkılmasına yönelik 10. Cumhurbaşkanı'nın itirazı yine dikkate alınmamış, atık ve sökülme ilişkin kurulacak fonun kaynaklarının yüzde 25'ine kadar varan bir düzeyde Hazine tarafından maliyetin karşılanması öngörülmüştür. Bu durum da ülkede nükleer santral kurup, ürettiği elektriği satarak kar edenler yerine halka faturanın kesilmesi nedeniyle kamu yararına aykırılık oluşturmaktadır."

TAEK Toplantısına EMO Katılmadı

Yasanın yürürlüğe girmesinin ardından Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) nükleer santrallara ilişkin ölçütler konusunda 28 Kasım 2007 tarihinde yaptığı toplantıya EMO'yu davet etti. EMO, Türkiye'nin enerji ihtiyacının karşılanmasında pahalı, tehlikeli ve dışa bağımlı nükleer santral kurulumunun, mevcut potansiyel değerlendirilmemişken yanlış bir siyasi tercih olduğunu kamuoyuna açıkladığını anımsatarak, teknik ölçütlerden önce yasanın kendisinin, oldukça tartışmalı ve kamu yararına aykırılıklar taşıdığına dikkat çekerek toplantıya katılmadı.